

SCENARIUSZ LEKCJI/ PROPOZYCJA PROJEKTU*	
Kraj partnerski	Polska
Temat lekcji	Uczestnictwo w życiu publicznym – siła komunikacji.
Rekomendowana wielkość grupy	20-30 uczniów
Rekomendowany wiek uczniów	od 12 lat
Rekomendowany czas	90 min.
Cele	<ul style="list-style-type: none"> • Zapoznanie z pojęciem partycypacji • Zapoznanie się z narzędziami komunikacji publicznej • Określenie zasad dobrej komunikacji i współpracy • Rozwój umiejętności ustalania wspólnego stanowiska w zespole oraz prowadzenia dyskusji
Cel lekcji	<p>Po lekcji uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wymienia sposoby komunikacji i uczestnictwa obywateli w rozwiązywaniu problemów • Rozumie i wyjaśnia na czym polega partycypacja • Potrafi dbać o przestrzeganie zasad dobrej komunikacji publicznej oraz wybierać narzędzia komunikacji służące rozwiązaniu konkretnego problemu
Materiały	<ul style="list-style-type: none"> • Definicja partycypacji (zaczepnięta z podręcznika lub wikipedii) • Wydrukowana dla każdego ucznia drabina partycypacji wraz z narzędziami komunikacji (patrz: tekst) • Różnej wielkości i kształtu karteczki w trzech kolorach • Białe karteczki • Przybory piśmienne • Tablica lub flipchart
Wprowadzenie: Zaprezentuj uczniom temat lekcji. Powiedz, że w trakcie zajęć przyjrzyście się temu, jakimi narzędziami komunikacji dysponuje społeczeństwo obywatelskie (zarówno z perspektywy obywatela, jak i władzy).	
Zadania nauczyciela:	Zadania ucznia/uczniów:
<ol style="list-style-type: none"> 1. Powiedz, że na początek zaprosisz uczniów do gry symulacyjnej. <ul style="list-style-type: none"> • Poproś grupę, aby usiadła w półokręgu. Powiedz, że zadanie będzie składało się z czterech części oraz, że do realizacji zadania jest potrzebne 2 ochotników. Ochotnicy siadają na przedzie półokręgu. Ćwiczenie moderuje nauczyciel, rozpoczynając i kończąc poszczególne etapy ćwiczenia, wprowadzając kolejne zasady. • W części I zadania: Ochotnikom podaj instrukcję, że mają co trzeciej osobie dawać dowolną kolorową karteczkę. Pozostałej części grupy powiedz, że zadaniem każdego jest zdobycie jak 	<p>Gra symulacyjna (45 min)</p> <ul style="list-style-type: none"> • (25 min) Uczniowie aktywnie uczestniczą w ćwiczeniu. Ochotnicy rozdają karteczki, zaś pozostałe osoby starają się je pozyskać • (20 min) Uczniowie uczestniczą w dyskusji a temat mechanizmów, które demaskuje ćwiczenie, motywacji do aktywnego uczestnictwa w zadaniu oraz emocji, które towarzyszyły ćwiczeniu.

80-842 Gdańsk, ul. Osiek 11/12, tel./fax (58) 305-80-60, 305-80-61, www.gfo.pl gfo@gfo.pl

największej ilości karteczek.

- W części II zadania: Podziel grupę na 5-7 osobowe podgrupy. Powiedz, że zadaniem każdej grupy jest zdobycie jak największej ilości karteczek. Osoby w grupie mogą wspólnie ustalać strategię działania. Ochotnicy w dalszym ciągu rozdają karteczki co trzeciej osobie.
- W części III zadania: Zapraszasz ochotników na naradę. Na chwilę wychodzicie z sali. Podajesz ochotnikom instrukcję: po powrocie do sali informują, że zdecydowali, że rozdają każdemu po jednej karteczce (każdemu tego samego koloru). Po powrocie do sali ochotnicy rozdają karteczki.
- W części IV zadania: Zapisz na tablicy dla każdego koloru karteczki inną wartość liczbową. Zadaniem grup jest policzenie, która grupa otrzymała najwięcej karteczek.
- Podsumowanie: Spytaj uczniów, jak się czuli podczas ćwiczenia i w poszczególnych jego fazach. Dlaczego tak się czuli? Co motywowało ich do podejmowania działania, a co hamowało aktywność, chęć dalszego uczestnictwa? Jakiej podejmowali strategię w celu zdobycia karteczek? Zwróć uwagę na pracę indywidualną, zespołową, rolę ochotników. Spytaj, jakich obszarów rzeczywistości dotyczy to ćwiczenie?
- Zakończenie: wyjaśnij system rozdawania karteczek. Zaznacz znaczenie emocji i motywacji w podejmowaniu działań. Podziękuj za zaangażowanie we wspólne doświadczenie.

PRZERWA

2. Nawiązując do poprzedniego zadania powiedz uczniom, że w dalszej części spotkania zastanowicie się, co zrobić, by uniknąć podobnych sytuacji. Na początek wspólnie określacie, jakie są zasady dobrej komunikacji społecznej/publicznej (pomiędzy obywatelami oraz pomiędzy obywatelami i organami szeroko rozumianej władzy), a następnie jakie narzędzia służą rozwojowi tej komunikacji.
3. Przejdź do ustalania zasad dobrej komunikacji publicznej. Moderuj ćwiczenie zwracając uwagę na czas, możesz szybciej przejść do pracy w większych grupach.
  - Poproś uczniów, by każdy indywidualnie napisał na karteczce 5 cech dobrej komunikacji publicznej.
  - Następnie poproś, by w parach omówili dlaczego te cechy wydają im się ważne oraz wybrali spośród wspólnych 10 cech 5 ich zdaniem najważniejszych i zapisali na nowej karteczce. Od tej pory będą wspólnie reprezentować ten wybór.

Zasady dobrej komunikacji (25 minut)

- (15 min) Uczniowie wspólnie ustalają cechy dobrej komunikacji publicznej. Rozpoczynają od pracy indywidualnej, poprzez pracę w małych grupach do pracy na forum.
- (10 min) Uczniowie dyskutują na temat procesu wspólnego podejmowania decyzji.

<ul style="list-style-type: none"> • Poproś, aby pary stworzyły czteroosobowe grupy, zaprezentowały wzajemnie wynik dotychczasowej pracy i wspólnie wybrały 5 cech. • Łącz kolejne grupy, aż dojdzie do dyskusji 2 grup na forum i wspólnego określenia 5 zasad dobrej komunikacji publicznej. • Podsumowując omów z grupą proces dochodzenia do wspólnej decyzji. Co było dla nich łatwe, co trudne, czy wszyscy w równej mierze zgadzają się z ostatecznym wyborem, dlaczego tak/nie? • Zakończenie: Powiedz, że prowadzone podczas tego ćwiczenia dyskusje doskonale określiły zasady tak zwanej „partycypacji”. <p>4. Wprowadź pojęcie partycypacji. Spytaj uczniów, z czym kojarzy im się to słowo. Odpowiedzi zapisuj na tablicy.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Po zebraniu wypowiedzi uczniów przedstaw definicję słowa partycypacja – podaj etymologię, słowa bliskoznaczne. • Przedstaw uczniom drabinę partycypacji (narysuj na tablicy/flipcharcie lub wyświetl w formie slajdu). Omów poszczególne szczeble drabinami, zaznaczając w jaki sposób rośnie stopień uczestnictwa obywateli w podejmowaniu decyzji. • Wyjaśnij na czym polega komunikacja jednostronna, dwustronna, symetryczna. <p>5. Zaprosz uczniów do określenia narzędzi komunikacji publicznej. Podaj kilka przykładów sytuacji, w których taka komunikacja może być potrzebna, np. w życiu szkoły, osiedla, gminy, znajdź przykłady bliskie uczniom, aktualnie dyskutowane w mediach.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Podziel uczniów na 3 grupy, zadaniem każdej grupy jest zebranie pomysłów, jakie narzędzia, formy komunikacji mogą służyć: a) informowaniu (komunikacja jednostronna), b) konsultowaniu (komunikacja dwustronna), c) 3 – współdecydowaniu (komunikacja symetryczna). • Gdy się upewnisz, że wszystkie grupy skończyły pracę, zaprosz do zaprezentowania na forum. Członkowie innych grup dopowiadają swoje pomysły. 	<p>Pojęcie partycypacji</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uczniowie robią burzę mózgów na temat znaczenia pojęcia partycypacji. <p>Narzędzia komunikacji publicznej</p> <p>Uczniowie pracują w podgrupach nad znalezieniem jak największej ilości różnych metod komunikowania się pomiędzy obywatelami oraz obywatelami i władzą w zakresie informowania, konsultowania i współdecydowania.</p> <p>Uczniowie prezentują na forum wyniki pracy poszczególnych grup oraz uzupełniają je swoimi pomysłami.</p>
<p>Podsumowanie:</p> <p>Rozdaj uczniom wydrukowaną drabinę partycypacji wraz z przykładowymi narzędziami komunikacji publicznej odpowiadającymi określonej formie komunikacji: informowaniu, konsultowaniu, współdecydowaniu. Zachęć do korzystania z tych narzędzi przy rozwiązywaniu konkretnych problemów.</p>	
<p>Linki do materiałów on-line, które powinny być wykorzystywane podczas lekcji</p>	<p>http://pl.wikipedia.org/wiki/Partycypacja www.partycypacjaobywatelska.pl/technika</p>

Sugerowana ocena zajęć:

Aktywny udział w lekcji
Umiejętność pracy w grupie
Umiejętność argumentowania swoich przekonań
Umiejętność odnajdywania praktycznych zastosowań wiedzy zdobytej podczas zajęć

Obserwacja przez nauczyciela/wychowawcę klasy sposobów wzajemnego komunikowania się uczniów oraz sposobów kontaktu z innymi organami wewnątrz-szkolnymi (inne klasy, nauczyciele, samorząd, dyrekcja) przy organizowaniu konkretnych przedsięwzięć, rozwiązywaniu określonych problemów.

Źródła na których oparto lekcję

Długosz D., Wygnański J.J., Obywatele współdecydują. Przewodnik po partycypacji społecznej, Warszawa, 2005, www.eu.ngo.pl/files/ue.ngo.pl/public/materialy_analazy/przewodnik_ost.pdf

www.partycypacjaobywatelska.pl
www.decdujmyrazem.pl/partycypacja

*jeżeli dotyczy innej niż wymienione formy zajęć, proszę zmienić nagłówek

Opracowanie: Elżbieta Okroy, Ewa Okroy

Publikacja wyraża jedynie poglądy autora i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP.